

STRUCTUUR- VISIE VEGHEL 2030

menu voor de toekomst

ligging in de regio

Veghel ligt in het hart van een ruit van infrastructuur, op het grensvlak van vier regio's. Elk van die regio's kent een eigen specialisatie. Den Bosch is sterk in de dienstensector, Eindhoven is brainport en Venlo greenport. In het noordoosten liggen de food-valley Wageningen en health-valley Nijmegen.

Het gebied binnen de ruit is opgebouwd uit kleine steden, dorpen en gehuchten, die zijn gekoppeld aan de Aa of de overgang naar de hoger gelegen Peel. Dit gebied heeft zich in de loop van de afgelopen decennia ontwikkeld tot een echte productieregio. Het onderwijs is daar op ingericht en bestaat vooral uit beroepsopleidingen.

Door de ligging aan de A50, de N279 en de Zuid-Willemsvaart neemt Veghel binnen de ruit een bijzondere positie in. Met name de kern Veghel biedt een unieke combinatie van regionale agrarische productie en nationale bereikbaarheid.

Het landschap rond Veghel is halfopen tot open en wordt vooral agrarisch gebruikt. De boerenbedrijven zijn er gemiddeld kleiner dan elders in Nederland, waardoor het landschap relatief kleinschalig oogt. Het is daarmee een typisch Brabants mozaïeklandschap, dat op de overgang ligt van het grootschalige agrarische landschap van De Maashorst en het veel kleinschaliger en recreatieve landschap van Het Groene Woud.

ambities

De (ruimtelijke) ambities die de basis vormen van de structuurvisie Veghel zijn ontleend aan de Visie Smaakmakend Veghel 2030. In die Visie 2030 worden drie zogenaamde programma's onderscheiden, waarin de basiskwaliteiten van de gemeente zijn verankerd:

- Het programma 'Stedelijk centrum Veghel' richt zich met name op het verbeteren van de verblijfskwaliteit in het Veghelse centrumgebied en het versterken van het aanbod van stedelijke voorzieningen. Het gaat daarbij zowel om detailhandel, als om culturele voorzieningen.
- Met het programma 'Bedrijvig Veghel' wordt ingezet op differentiatie van de aanwezige bedrijventerreinen, een gevarieerde en goed opgeleide beroepsbevolking en een goede bereikbaarheid.
- Het derde programma richt zich op het behouden en realiseren van een prettig leefklimaat in de dorpen, de wijken en het landelijk gebied. Het heet dan ook 'Goed leven in Veghel'.

visie op hoofdlijnen

De structuurvisie Veghel kiest er heel nadrukkelijk voor om voort te bouwen op bestaande en typisch Veghelse kwaliteiten. Dat betekent voortbouwen op de bijzondere mix van stedelijkheid en dorpsse waarden die Veghel in de aanbieding heeft, op de grote economische kracht van Veghel, de aanwezige stedelijke voorzieningen en de grote variatie aan dorpsse woongebieden.

Tegelijkertijd moet geconstateerd worden dat de dorpsse kwaliteiten van Veghel nog lang niet altijd volledig worden benut. De hoofddoelstelling van de structuurvisie Veghel is dan ook om Veghel als woondorp(en) meer op de kaart te zetten en als werkstad op de kaart te houden. Dat gebeurt natuurlijk in de eerste plaats voor de eigen bevolking. Maar als het daarbij lukt om een deel van de mensen dat in Veghel werkt, te verleiden er ook te komen wonen, dan is dat mooi meegenomen.

Soms zal de overgang tussen werkstad en woondorpen geleidelijk zijn. In andere gevallen kiest deze structuurvisie er voor om het verschil juist te accentueren. De recente herinrichting van de NCB-laan, met een duidelijk onderscheid tussen de 'werkstad' en het 'woondorp', vormt hiervan een goed voorbeeld.

ruimtelijke uitgangspunten

Bij de hoofddoelstelling van de structuurvisie Veghel horen de volgende ruimtelijke uitgangspunten en keuzes:

- stedelijke voorzieningen concentreren

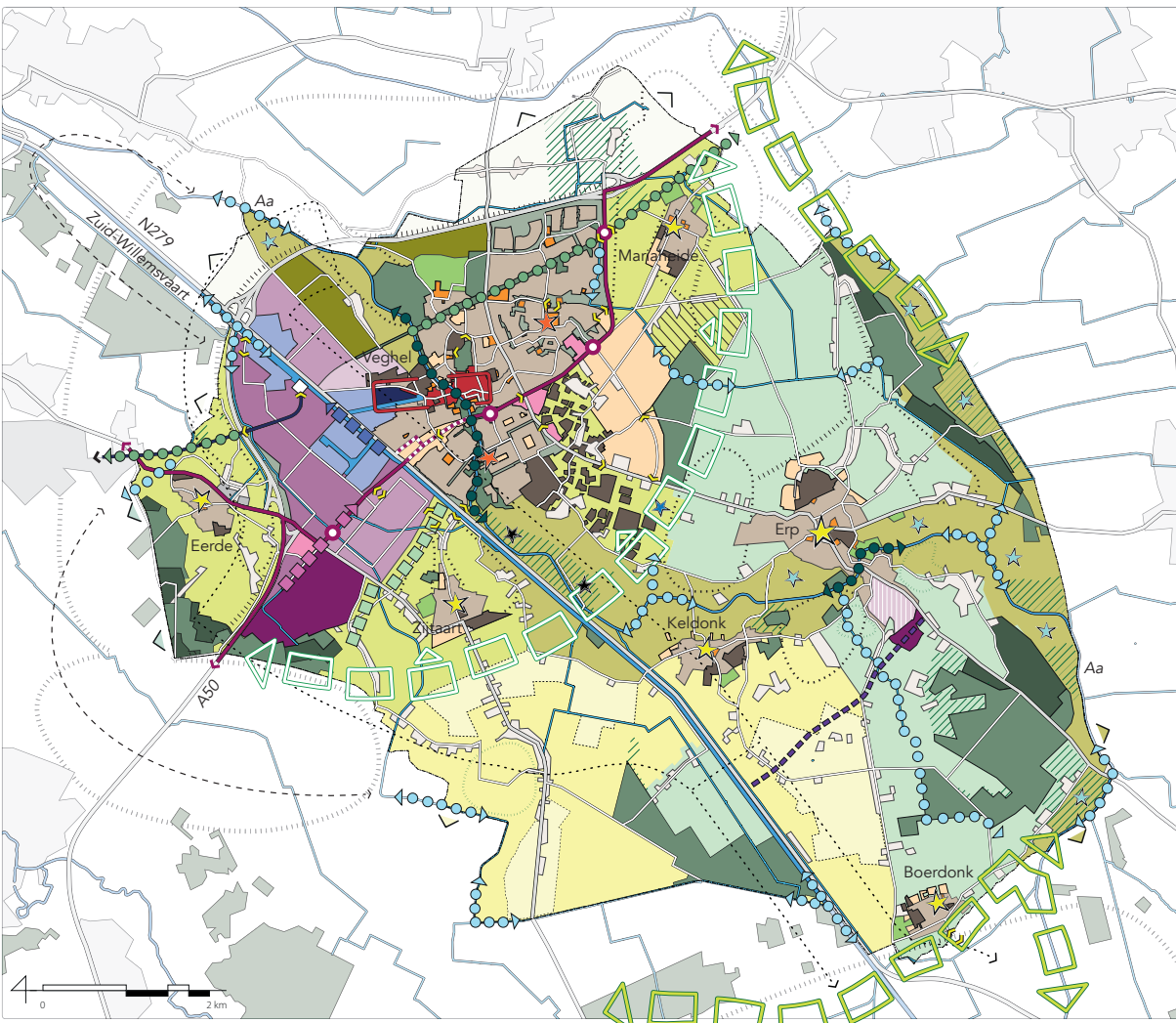
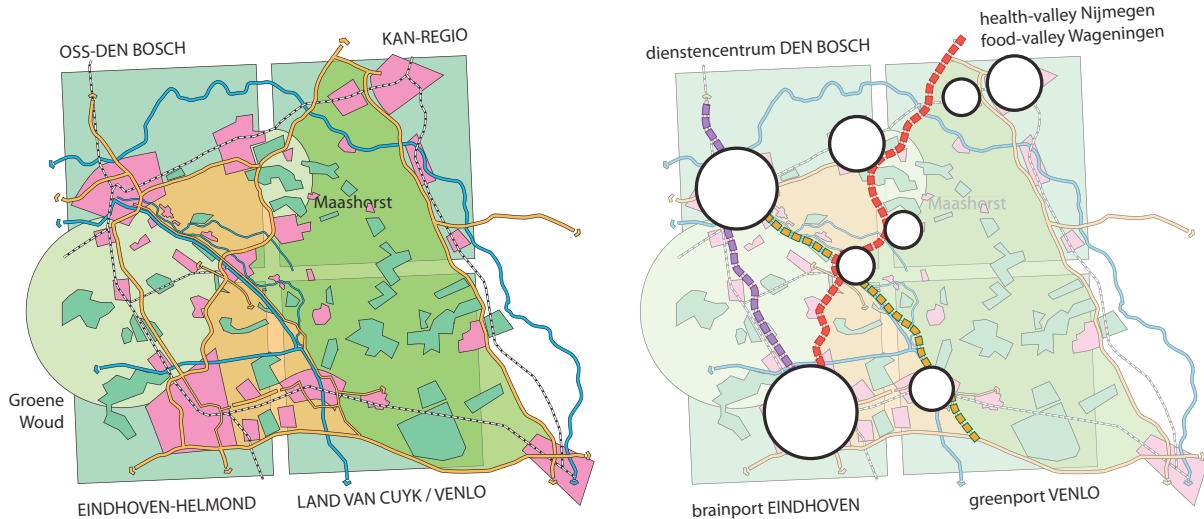
Als gevolg van de aanhoudende crisis, vergrijzing, ontgroening en zeker niet in de laatste plaats de invloed van winkelen via internet staat het draagvlak van voorzieningen behoorlijk onder druk. Deze ontwikkeling doet zich in heel Nederland voor. Veghel zet er daarom op in de aanwezige voorzieningen zo veel mogelijk te concentreren op een beperkt aantal locaties. Een onderscheidend profiel is daarbij van groot belang, zodat onderlinge concurrentie wordt uitgesloten. Met name in het centrum van de kern Veghel wordt daarbij ook ingezet op verbetering van de verblijfskwaliteit. Ook is het ontwikkelen van het kunst-, cultuur- en foodcluster op de Noordkade in volle gang.

- dagelijkse voorzieningen in de buurt

Investeren in voorzieningen 'in de buurt' is erg belangrijk voor het realiseren van aantrekkelijke woongebieden. In alle kerkdorpen is een multifunctioneel centrum aanwezig, in de vorm van een gemeenschapshuis of een multifunctionele accommodatie (mfa). Deze leveren een belangrijke bijdrage aan de sociale samenhang en de maatschappelijke betrokkenheid van inwoners. Waar dat sociaal nodig en financieel mogelijk is, wordt in de kerkdorpen ook ingezet op het handhaven van een basisschool, een peuterspeelzaal en een bibliotheekservicepunt. Voor de wijkcentra De Boekt en De Bunders in de kern Veghel geldt eenzelfde redenering voor wat betreft de aanwezigheid van een wijkgebouw en een supermarkt.

IN DE STRUCTUURVISIE 2030 ZIJN DE GEWENSTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN BINNEN DE GEMEENTE VEGHEL VOOR DE LANGE TERMIJN VASTGELEGD. DAARBIJ IS BEWUST VER VOORUIT GEKEKEN. DAT MAAKT HET NAMELIJK MOGELIJK IN TE SPELEN OP LANGE TERMIJN ONTWIKKELINGEN, TRENDS EN PROGNOSES. BESTAAND BELEID VORMT ECHTER IN ALLE GEVALLEN HET VERTREKPOINT.

DEZE POSTER VAT DE HOOFDLIJNEN VAN DE STRUCTUURVISIE 2030 SAMEN. IN DE KOLOM LINKS STAAT VOORAL DE INHOUD CENTRAAL. IN DE KOLOM RECHTS WORDEN DE UITGANGSPUNTEN EN HET GEVOLGDE PROCES BESCHREVEN.

visiekaart 2030 MENU VOOR DE TOEKOMST

stedelijk centrum Veghel

1

- Ontwikkelen centrum met twee polen: oostzijde Aa kleinschalige voorzieningen rond Markt en winkelgebied
- Ontwikkelen centrum met twee polen: westzijde Aa grootschalige voorzieningen rond Heilig Hartplein - Noordkade
- Consolideren perifere detailhandel & grootschalige voorzieningen langs De Corridor (met de Zuid-Willemsvaart als grens) bouwmarkten, autodealers, tuincentra, gemeentewerf e.d.

bedrijvig Veghel

2

- (op termijn) Herstructureren bestaand bedrijventerrein Molenakker Erp
- Ontwikkellocaties bedrijventerrein Foodpark de Kempen's Veghel & Molenakker Erp
- Ontwikkelen agrarisch kerngebied ruimte voor andere functies, mits niet beperkend voor de landbouw
- Landbouw ontwikkelingsgebieden (LOG) ruimte voor intensieve landbouw
- Doorgroeigebied glastuinbouw groeimogelijkheden voor bestaande glastuinbouwbedrijven
- Onderzoeksgebied tracéalternatieven opwaardering N279 tunnel onder huidige tracé, op maaiveld bij omleiding
- Infraopgaven verbinden met landschapskwaliteit A50 & N279
- Tracé zuidelijke ontsluitingsweg Erp raadsbesluit 29-03-2012
- Herinrichting Rembrandtlaan, inclusief 'korte haak' weg naar maaiveld brengen
- Ontwikkelen hoogwaardig openbaar vervoer voorkeursstracés met geplande haltes binnen de gemeente Veghel
- Opwaarderen Zuid-Willemsvaart tot Den Bosch vanaf binnenhaven barrières opheffen (sluizen, bruggen)
- Doorontwikkelen multimodale knoep (weg, water & rail) studie naar herontwikkeling Duits Lijntje

goed leven in Veghel

3

- Woningbouwlocaties: kern Veghel (in ontwikkeling of vastgesteld plan) / kerkdorpen (voldoende speelruimte tot 2030)
- Strategische ontwikkellocaties kern Veghel (nadere afspraken maken over invulling, aantallen en woningtypen) / 'Reservelocaties' kerkdorpen (eventueel aanvullend tot 2030)
- Voorzieningen in de kerkdorpen zo veel mogelijk behouden basisschool, dorpskern, kinderopvang
- Voorzieningen in de wijkcentra zo veel mogelijk behouden supermarkt, ruimte voor ontmoeting
- Ecologische verbindingzones overwegend gekoppeld aan belangrijke watergangen
- 'Omleiding' ecologische verbindingzone t.b.v. 'zwakke schakels' langs Zuid-Willemsvaart en Duits Lijntje
- Versterken continuïteit beekdalen in kernen Veghel en Erp ruimte voor water en groen, verbeteren beleving van de Aa
- Versterken landschappelijke geleiding tussen Zijtaart en bedrijventerreinen
- Uitbreiding boseraal gefaseerde ontwikkeling
- Natuurkerngebieden behouden en versterken groenblauwe kwaliteiten
- Cultuurhistorisch waardevolle akkercomplexen behoud openheid
- Regionale open ruimtes / lokale open ruimtes voorkomen bandstad-ontwikkeling / behoud openheid
- Mogelijke uitbreiding waterwingebied ten zuiden van Blankens Kerkhof
- Regionaal waterbergingsgebied / reservingsgebied waterberging
- Nieuwe fietsverbindingen realiseren t.p.v. ontbrekende schakels (niet hele netwerk afgebeeld)
- Aa & Leijgraaf als groenblauwe ruggengraat water(berging), natuur, recreatie, landbouw
- Versterken groene ruggengraat door ontwikkelen samenhangend groengebied Veghel-noord
- Ontwikkelen afwisselend 'buitenland' landbouw, wonen, werken, recreatie & landschap
- Ontwikkelen agrarisch landschap (noordflank Veghel) aansluiten op landschap rond Heeswijk-Dinther

goed leven in Veghel (vervolg)

- verbinden Maashorst & Groene Woud
- Landschappelijk en ecologisch groenblauwe stapstenen langs Leijgraaf en Aa benutten
- Globale grens Veghels mozaïek overlap met andere gebieden mogelijk
- Ontwikkelen van een afwisselend Veghels mozaïek clusters van wonen, werken & recreatie in het landschap
- Ontwikkelen Duits Lijntje tot groene & ecologische drager versterken groenstructuur, samenhang kern, fiets- & wandelroutes / deels evz

huidige situatie

- Centrumgebied Veghel boodschappen, winkelen, cultuur & uitgaan
- Grootschalige voorzieningen langs de Corridor - Udenesweg perifere detailhandel, middelbaar- en beroepsonderwijs
- Hoofdwegenstructuur snelwegen, provinciale wegen & lokale wegen
- Hoofdwaterstructuur transport Zuid-Willemsvaart, zijtak Veghel enz.
- Hoofdwaterstructuur afwatering Aa, Leijgraaf enz.
- Woongebieden (kernen & linten) met dorpsse kwaliteiten
- Bestaande bedrijventerreinen cat. 3/4/5, cat. 2/3/4 (soms met ontheffing), cat. 2/3, watergebonden
- Wijk- en dorpsvoorzieningen basisonderwijs, zorg, detailhandel enz.
- Sportvoorzieningen prins Willem-Alexander sportpark & dorpen
- Wijk- & buurtgroen kern Veghel
- Bos, park en natuur binnen de kernen & in het buitengebied

bestaand beleid

Een nieuwe structuurvisie betekent nadrukkelijk niet dat alles wat we in bestaande plannen met elkaar hebben afgesproken ineens weg is. Zo is er bijvoorbeeld veel energie gestoken in het opstellen van structuurvisies voor de verschillende kerkdorpen. En ook voor de kern Veghel is recent een plan gemaakt. Bestaand beleid vormt daarom het uitgangspunt bij het opstellen van de structuurvisie Veghel.

met accenten

Maar ook een structuurvisie die uitgaat van bestaand beleid legt accenten. Accenten die voor een deel worden veroorzaakt doordat sommige bestaand beleid nu eenmaal al wat ouder is, maar die toch vooral worden bepaald door de huidige ontwikkelingen op sociaal en economisch gebied. Zo leiden lagere economische groei, minder bevolkingsgroei, vergrijzing, ontgroening en toenemend internetgebruik tot flink veranderende opgaven op het gebied van de ruimtelijke ordening.

Veghelse kwaliteit

Bij het opstellen van deze structuurvisie zijn we daarom niet op zoek gegaan naar nieuwe ruimte om te bouwen, maar vooral naar manieren om de ruimte die Veghel al heeft gereserveerd zo goed mogelijk te benutten. Typisch Veghelse kwaliteiten staan daarbij voorop.

proces

Een structuurvisie is een officieel plan. Dat betekent dat het ontwerp van deze structuurvisie ter inzage heeft gelegen. Iedereen heeft daarbij de kans gekregen om te reageren.

Maar we zijn ook tussendoor met mensen in gesprek gegaan. Dat hebben we gedaan aan de hand van de zogenaamde Hoofddoelstelling en naar aanleiding van een eerste concept van de structuurvisie.

Op al deze momenten is dankbaar gebruik gemaakt van de kennis en opmerkingen van bewoners, externe deskundigen, maatschappelijke organisaties, de provincie, de wijk- en dorpsraden en de politiek.

De gemeenteraad van Veghel heeft de structuurvisie 2030 op 19 december 2013 vastgesteld.

SMAAK
MAKEND
VEGHEL

STRUCTUUR- VISIE VEGHEL 2030

menu voor de toekomst

- bouwen met dorpse kwaliteiten

Bij het versterken van de dorpse woonkwaliteiten binnen de gemeente kan de sterk afnemende druk op de woningmarkt als een voordeel worden ingezet. Er is veel meerwaarde te behalen door nieuwe locaties in lagere dichtheden te ontwikkelen, of (deels) groen in te vullen. Daarnaast biedt een lager bouwtempo mogelijkheden om kleinere clusters tegelijkertijd te ontwikkelen, wat beter aansluit op de traditionele, dorpse manier van bouwen.

- investeren in infrastructuur

Bereikbaarheid is cruciaal voor een werkgemeente als Veghel. Als gevolg van de dagelijkse files op de N279, vastlopende afritten van de A50 en knelpunten bij bruggen en sluizen in de Zuid-Willemsvaart staat die bereikbaarheid echter onder druk. Veghel kiest, samen met de regio, er daarom voor om te werken aan de infrastructuur. Ingezet wordt op een goede bereikbaarheid van werklocaties per openbaar vervoer, fiets en water.

- leefbaarheid

Daarnaast is op een aantal plaatsen de invloed van infrastructuur op de leefbaarheid in de kernen een punt van aandacht. Op dat vlak zet deze structuurvisie in op verbeteringen, bijvoorbeeld voor Zijtaart, Erp en Keldonk en de omgeving van de Rembrandtlaan in de kern Veghel.

- groenblauwe ruggengraat versterken

De basis van de groene en ecologische kwaliteiten van de gemeente wordt gevormd door de Aa, de Leijgraaf en de bijbehorende beekdalen. Uitgangspunt van deze structuurvisie is om deze groenblauwe ruggengraat waar mogelijk te versterken en nog meer dan voorheen als kwaliteit naar buiten toe uit te dragen. Dat kan bijvoorbeeld door mee te liften op de wateropgaven waarvoor we ons in toenemende mate gesteld zien en de mogelijkheid om via Veghels grondgebied verschillende verbindingen te realiseren tussen De Maashorst en Het Groene Woud.

- een gedifferentieerd buitengebied

Het Veghelse buitengebied is divers van opbouw en de structuurvisie zet er op in die diversiteit verder uit te bouwen. De bestaande landschappelijke identiteit en de aanwezige functies vormen de leidraad voor een hoofddeling in vijf gebiedstypen.

- Aa en Leijgraaf als groenblauwe ruggengraat

De basis voor de gebiedstypen wordt gevormd door de Aa en de Leijgraaf en de bijbehorende beekdalen. In deze groenblauwe ruggengraat zijn landschap en ecologie leidend. Andere functies zijn inpasbaar, mits ze geen aantasting vormen.

- Veghels mozaïek

In een brede ring rond de kern Veghel ligt een landschap dat zich kenmerkt door een combinatie van functies, waarbij steeds sprake is van clusters in het landschap. Dit gebiedstype heet daarom het Veghels mozaïek. De kernen Eerde, Zijtaart en Mariaheide liggen binnen dit gebiedstype, evenals het toekomstige woongebied Veghels Buiten en het Foodpark.

- buitenlandschap Erp

Ten noorden en zuiden van Erp ligt een afwisselend landschap, waarin landbouw, wonen, werken en recreatie in samenhang worden ontwikkeld, met veel onderlinge relaties. In dit 'buitenlandschap' is geen van deze functies dominant. Gebouwde functies worden langs de linten geconcentreerd.

- agrarisch kerngebied

In het meest zuidelijke deel van de gemeente ligt een agrarisch kerngebied. Landbouw en veeteelt zijn hier de leidende functies. Het inpassen van andere functies is mogelijk, mits deze niet beperkend zijn voor de landbouw. Binnen het agrarisch kerngebied liggen drie landbouwontwikkelingsgebieden.

- agrarisch landschap noordflank Veghel

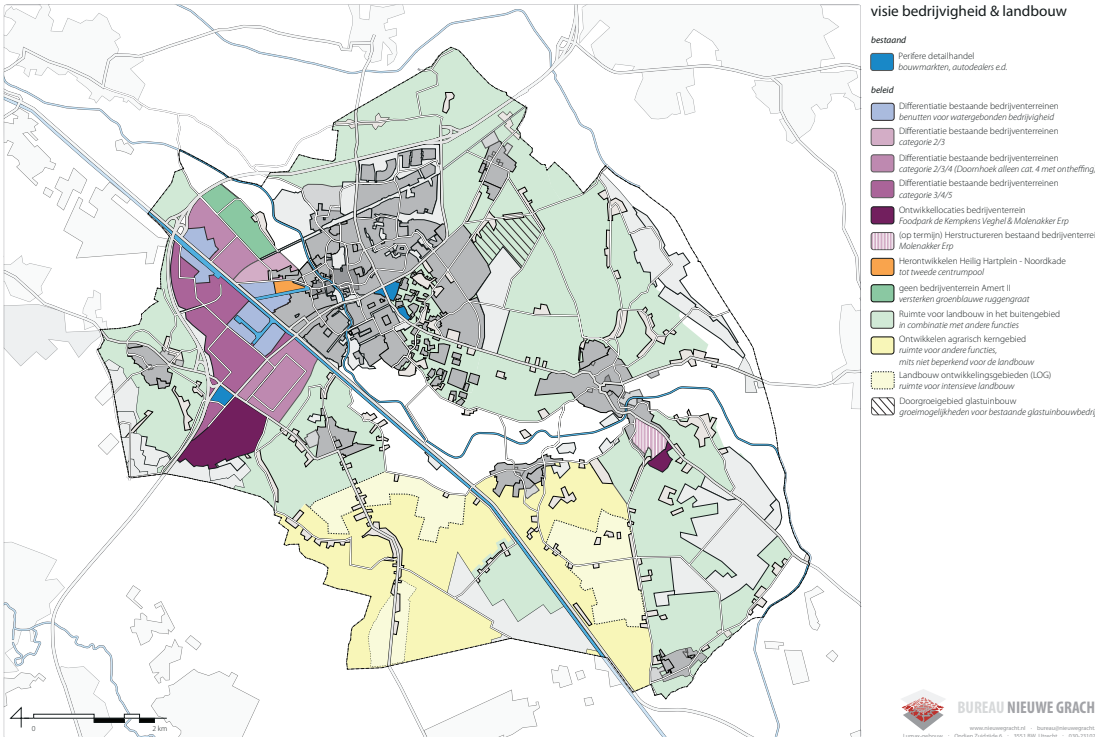
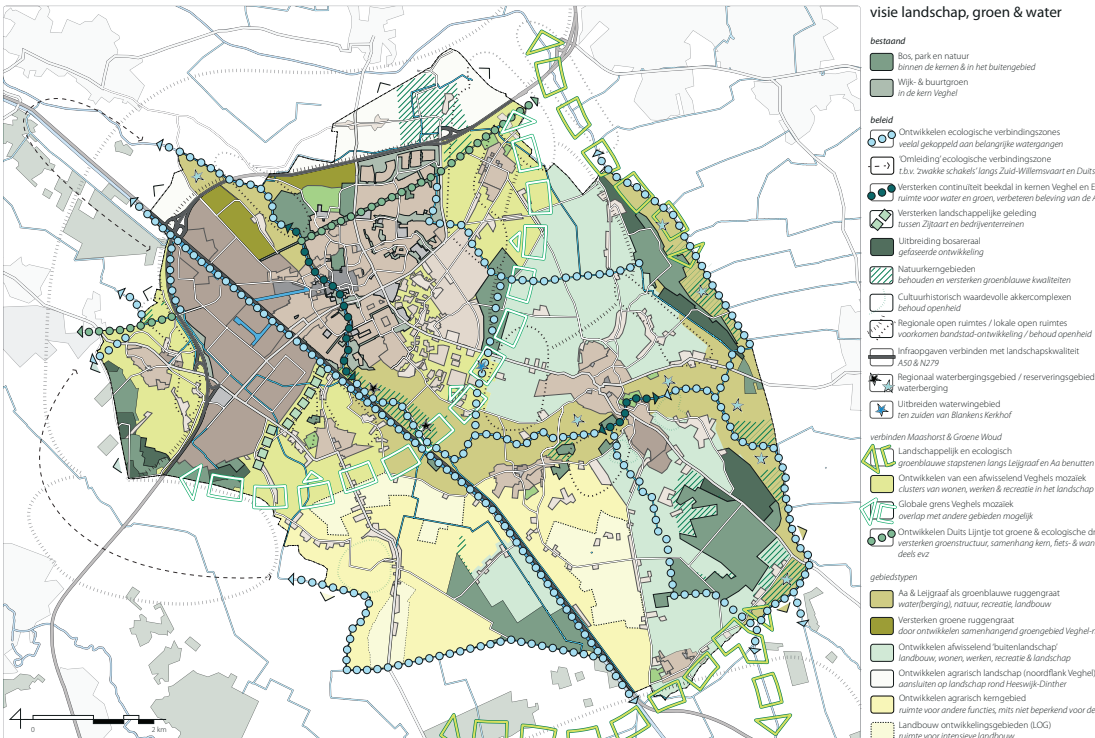
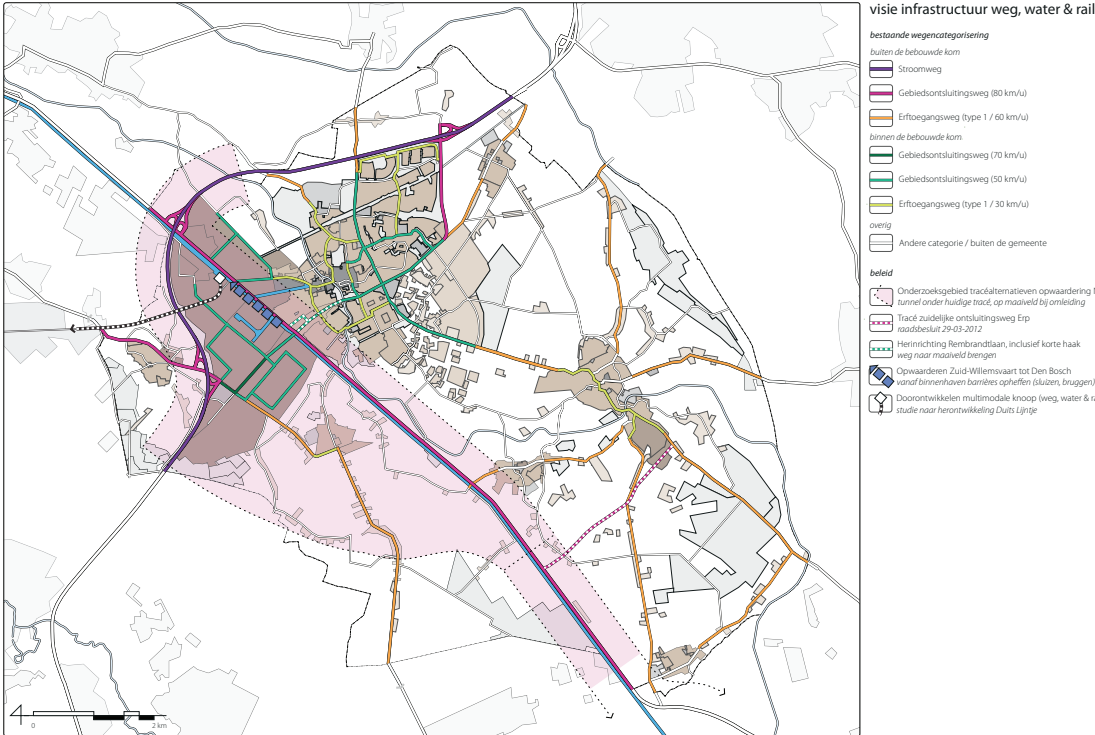
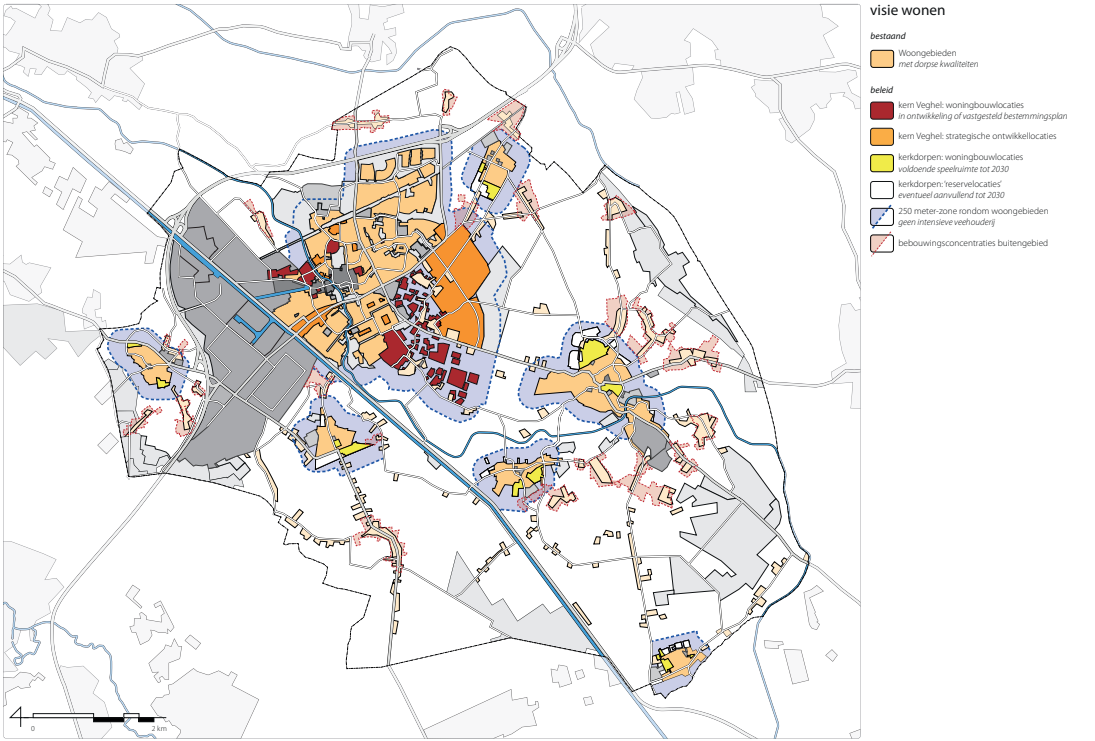
In het noorden van de gemeente ligt eveneens een agrarisch landschap. Het maakt deel uit van een veel groter agrarisch gebied rond Vorstenbosch en Heeswijk-Dinther. Hoewel minder intensief en dominant dan in het agrarisch kerngebied is de agrarische sector ook hier de drager.

- gevarieerd aanbod aan bedrijventerreinen

Er is momenteel in Nederland sprake van een flink overaanbod van bedrijventerreinen en in deze situatie lijkt de komende jaren weinig te gaan veranderen. Het is daarom erg belangrijk om als gemeente onderscheidend te zijn. Uitgangspunt van de structuurvisie Veghel is dan ook een duidelijke differentiatie van bestaande én nieuwe bedrijventerreinen. De locatie Amert II zal niet als bedrijventerrein worden ontwikkeld.

structuurvisies kerkdorpen & Gebiedsvisie BiO

Met het vaststellen van de structuurvisie Veghel hebben o.a. de structuurvisies voor de kerkdorpen en de Gebiedsvisie Buitengebied in Ontwikkeling (BiO) hun officiële status verloren. Om ervoor te zorgen dat de gedetailleerde analyses en ruimtelijke keuzes uit deze visies niet verloren gaan is de essentie ervan in de structuurvisie Veghel samengevat. Daarnaast worden de 'oude' visies in de toekomst als inspiratiekader gebruikt, bijvoorbeeld bij uitwerkingen van de structuurvisie Veghel of bij het opstellen van gedetailleerde inrichtingsplannen. Op een aantal punten maakt de structuurvisie 2030 andere keuzes dan de 'oude' visies. Het gaat dan vooral om de fasering van woningbouwlocaties in de kerkdorpen en de kern Veghel. Op dergelijke punten is de nieuwe structuurvisie Veghel leidend.

duurzaamheid

In de 'Visie Smaakmakend Veghel 2030', zijn verschillende ambities op het gebied van duurzaamheid geformuleerd. Deze zijn vrijwel allemaal integraal, dat wil zeggen dat ze te maken hebben met bijna alles wat er in de gemeente gebeurt. Mede daarom is duurzaamheid vaak lastig te concretiseren. Door vanuit kansen te redden en is het echter wel mogelijk een beeld te schetsen van de mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid in de gemeente Veghel. In de structuurvisie is dit verbeeld op een 'kanskaart duurzaamheid'.

energie

Op het gebied van energiewinning en energiebesparing is veel winst te behalen. Met name in gebieden met veel oudere woningen kan het energieverbruik flink worden teruggedrongen, bijvoorbeeld door betere isolatie. En uiteraard gelden ook voor nieuwe woongebieden duurzaamheidseisen. Zonne-energie wordt in Nederland op steeds meer plaatsen benut en de verwachting is dat dit in de toekomst nog verder toe zal nemen.

Minder bekend zijn koude/warmte opslag en geothermie. De eerste methode richt zich op het opslaan van energie in de bodem, in de vorm van warmte of kou. De tweede op energie die kan ontstaan door het temperatuurverschil tussen het aardoppervlak en diep in de aarde gelegen warmtereservoirs te benutten. Veghel is geen voorstander van de winning van schaliegas op het eigen grondgebied.

biodiversiteit

Bij de inrichting van het buitengebied kan een grote bijdrage worden geleverd aan het instandhouden van de biodiversiteit. Voorop staat uiteraard het behouden van de bestaande gebieden met natuurwaarde(n). Waar mogelijk moeten deze gebieden vervolgens met elkaar worden verbonden, zodat zo veel mogelijk uitwisseling van planten en dieren kan plaatsvinden. Dergelijke verbindingen zijn binnen de gemeente Veghel vooral gekoppeld aan watergangen, beekdalen en het Duits Lijntje.

19 december 2013

SMAAK
MAKEND
VEGHEL